

fronke. Vzhodno od Olite in Grodna šel je naš napad naprej. Južno Njemen na bila je Siczara na posameznih krajih dosežena. Vjeli so okoli 900 Rusov.

Armada princa Leopolda batarskega. Nasprotnik je čez Siczaro napad potisnjen.

Armada Mackensena. Zasedovanje na Pinski se nadaljuje. Število vjetih se je na 700 povišalo.

Južno-vzhodno-bojišče. Nemške čete so sovražne napade krvavo zavrnuile.

Vrhovno armadno vodstvo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Glasom zadnjih uradnih poročil so Rusi na vzhodno-gališki fronti izvršili glavne svoje napade z veliko porabo artiljerijskega streliva. Bili so pa povsod vrženi. Vjeli smo pri Cebrowu 11 oficirjev in 1900 mož. Ali tudi na vseh drugih delih fronte v Wolhyniji in ob Rki so bili Rusi pod ogromnimi izgubami poraženi.

Hindenburgove, princa Leopolda in Mackensenove armade nadaljujejo povsod zasedovanje premagane sovražnika.

Na italijanskem bojišču je položaj nespremenjen. Lahki so hoteli pri Monte Piano naše postojanke okoli; pa to je bilo preprečeno.

Težave na Ruskem.

„Magdeburger Zeitung“ poroča: Glasom poročil iz Petersburga vršile so se v pisarni lista „Wedomosti“, časopisa velikega kneza Nikolaja Nikolajevič, policijske preiskave. Zaplenilo se je več tisoč tiskovin in rokopisov neznane vsebine. Policija je hotela zadržati 59 oseb, ki so se baje spuntale proti izdaji velikega kneza. Ali to povelje se je kmalu nazaj potegnilo. Nikolaj Nikolajevič je danes torej v popolni nemilosti.

Mestni zastop v Moskvi je sklenil ostri protest zoper ministra za notranje zadeve zaradi pomanjkanja organizatoričnih urakov v olajšavo vsak dan povečujoče se bede beguncev. Le v Moskvi se nahaja čez 700 tisoč beguncev, ki so svoje vasi pred prodirajočimi nemškimi in avstro-ogreškimi četami zapustili.

V zadnjem času se je zasebni promet na vseh železnicah zapadno Petersburga vstavil. Povsod vozijo vlaki s četami in vojnimi materialom proti Kurlandu.

Bombe na Baltski-Port.

K.-B. Berlin, 11. septembra. Wolffova pisarna poroča: V noči od 9. na 10. septembra je ena naših mornarskih zračnih ladij na raki postojanko flotilj Baltski-Port in njene zračne naprave nekaj bomb z dobrim uspehom. Zračna ladja bila je od nasprotnika uspešno obstreljevana in se je nepoškodovano vrnila.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Utrjena ruska postojanka Baltski-Port leži 40 km pred Revalom pri vходу v Finsko morje. Kot vzhodno pristanišče ima posebno važnost. Prebivalstva pa šteje samo 3000 oseb.

Nemški podmorski čolni v Egejskem morju.

Iz Atene se poroča: Francoski parnik „Indiana“, ki je na obrežju od Makri nasproti Castellorizzo turške orožnike vjel in vdril v zalogo bencina, bil je na vožnji v Mudros od nekega nemškega podmorskega čolna torpediran in potopljen. Utonilo je 13 francoskih mornarjev in neki Grk, ostala posadka in potniki so bili rešeni. Neki italijanski parnik, ki je vozil proti Rhodosu, zbežal je pred nekim nemškim podmorskim čolnom v pristanišče nekega otoka.

Agitacija za mir v Rimu.

K.-B. Rim, 12. septembra. „Messaggero“ poroča, da se nekaj dni sem v Rimu manifeste v francoskem jeziku razdeljuje, v katerih se zahteva od prebivalstva, da naj prične z agitacijo za mir.

Zopet „Zeppelin“ nad Anglijo.

K.-B. London, 12. septembra. Tiskovni urad (angleški) poroča, da so „Zeppelin“ v zadnji noči zopet napad na angleško vzhodno obrežje izvršili. Metali so bombe, pa niso nikogar ranili. Tudi druge škode niso napravili (?).

Nemški podmorski čolni na francoskem obrežju.

K.-B. Paris, 13. septembra. „Temps“ poroča iz Coruna, da je angleški poštni parnik „Oceania“ zbežal v tamošnji pristan, ker je izvedel, da leži pri Cap Finisterre neki nemški podmorski čoln. V bližini francoskega obrežja je videl neko ladjo z 20 osebami, ki so neki angleški potopljeni parnik zapustili. (Torej se nahajajo nemški podmorski čolni tudi že ob francoskem obrežju. Nikjer niso sovražni parniki pred njimi varni! Op. ur.)

8.000 milijonov rubljev ruske vojne škode.

Poročila iz St. Petersburga poročajo, da ceni finančni minister v komisiji dume škodo, ki so jo povzročile vojne operacije doslej na ruski zemlji, na 8 milijard, torej na 8000 milijonov rubljev. Pri tem pa še niso zaračunjeni troški evakuiranja bežečega prebivalstva. (Ta svota je pač tako ogromna, da se jo morajo tudi najskrenejši prijatelji Rusije vstrašiti. Op. ur.)

Ponesrečeni napad na nemško križarko.

K.-B. Berlin, 12. septembra. W.-B. poroča:

Dopoldne napadlo je več ruskih pomorskih letalcev neko nemško križarko pred Windau z 8 bombami, ki pa so vse svoj cilj zgrešile. En sovražni letalni stroj bil je dol sestreljen in v mesto Windau prevožen. Njegova posadka, dva ruska oficirja, bila sta vjeta.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Bolgari.

„Neue Freie Presse“ poroča iz Sofije m. dr.:

Čudno in značilno za značaj ter moralično vzgojo Bolgarov je, da nima niti eden rusofilov kakšnih simpatij za nezvesto, besedolomno italijansko ljudstvo. Poročila Cadorne vzbujajo le smeh, armado Italije se ni nikdar precenilo, neuspehi ne prihajajo presenetljivo, označenje „Signor Isonzo“ (gospod Soča) se splošno rabi. Napram Italiji kot izdajalcu zvezne zvestobe se ima ista čustva v široki množini, kakor napram svojim lastnim nekdanjim zaveznikom (Srbom). Posebno veliko je na Bolgarskem sovraštvo proti Srbiji. Najbolj poljudna pesem na Bolgarskem začenja z besedami: „Sjunsnici — ismejni, rasbojcniki!“ (Zavezniki — izdajalci, roparji!) To pesem pojejo politiki, vojaki, otroci vsak dan. Godbe igrajo to koračnico v lokalih in vedno se dvigne vihar odobravanja. Vojaške godbe igrajo to koračnico; je pač slučaj, da jo igrajo, kadar se vračajo vojaki od vaj v mesto, ravno pred arabskim poslanstvom.

Podmorski čolni pred Algirjem.

K.-B. Algir, 11. septembra. Tovorni parnik „Ville de Mostaganem“, ki ima službo med Cetto in Mostaganem (v severni Afriki), bil je dne 9. t. m. od nemškega

podmorskega čolna severno-zapadno od Mostaganema obstreljen in potopljen. Govori se, da je to isti podmorski čoln, ki je potopil parnik „Aude“.

Poveljnik parnika „Aude“ poroča: Nahajali smo se na vožnji od Marseille v Oran 90 milj od Orana srečali smo podmorski čoln, ki nas je kmalu s kanonskimi streli posvaril. Na povelje šli sme v rešilne čolne, parnik pa je bil potopljen.

(Nemški podmorski čolni so torej res povsod. Angleška in francoska javnost je vsled tega seveda hudo razburjena. Op. ur.)

Izgubljeni milijoni.

„Vossische Zeitung“ poroča, da je na Ruskem izginilo nešteto milijonov, ki jih je ruska vlada od začetka vojne v Archangelsk nakazala. Določeni so bili za dela v pristanišču itd. Dela pa se niso izvršila. Novi justični minister Chwostow poslal je prvega preiskovalnega sodnika pri peterburški vrhovni sodniji, Aleksandrowa v Archangelsk. Ta se je ravnokar v Petersburg vrnil in je prinesel naravnost neverjetne obtožbe zoper najvišje vladine uradnike v Archangelsku. (Navadne ruske razmere, kjer vsakdo kakor sraka krađe, ako ni ravno mužik ... Op. ur.)

Velike francoske izgube.

Iz Švice poročajo: Francoski poveljnik v Argonih zapovedal je odpravo zastopnikov časopisov od argonske fronte. Zadnje francoske izgube so največje v dosedanjih francoskih bojih. Francozi so najmanj 35.000 mož izgubili.

Boj nemških letalcev.

W.-B. Berlin, 14. septembra. Dne 12. septembra so nemški pomorski letalni stroji izvršili napad na ruske pomorske vojne sile v pristanišču Rige in na Riga-Dünamünde. Eden nemških letalnih strojev opazil je pred pristaniščem sovražno letalno ladjo in jo je uspešno z bombami obmetal. Opazilo se je ognjeni učinek. Drugo letalo napadlo je nekega razruševalca z bombami in ga enkrat zadelo. Tretje letalo opazilo je pri Anensbergu letalno ladjo in jo je dvakrat zadelo. Četrto letalni stroj imel je pri Zerlu boj z dvema ruskima letaloma; posrečilo se mu je, priti do enega razruševalca in ga enkrat zadeti. Peto nemško letalo zadelo je na dva sovražna podmorska čolna in je vrglo nanje dve bombi. Uspeh se ni mogel dognati. Zadnje letalo je v delavnicah v Dünamünde 6 krat zadelo. Delavnice pričele so goriti. Enemu nemških letalnih strojev srečala je pri Rigi ruska ladja na jadre; potopil jo je, ko je rešil mostvo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Perzija.

K.-B. Konstantinopol, 10. septembra. Iz Bagdada se poroča: Ruski in angleški konzul v Kermanshahu, ki sta zbežala v Bamadam in sta se hotela zopet nazaj v Kermanshah vrniti, bila sta na cesti v Kergaver od vstašev napadena. Razvil se je boj, v katerem je bilo nekaj članov karavane ubitih. Konzula sta pobegnila. V okolici Abdana prišlo je do bojev med Angleži in domačini. Baje imajo Angleži 2000 mrtvih. V Aserbejdžanu nahajajoče se ruske bojne sile so v smeri proti Hoin zbežale. Sovražnost proti Rusom in Angležem postajajo v celi Perziji z vsakim dnevom večje in ljutejše.

Razno.

Čenjeni naročniki! Prosimo, da naj vsakdo svojo zaostalo naročnino poravnava, ker nam ni mogoče, vsakemu posebej pisati. — Uprava „Štajerca“.

Vpoklic 43- do 50 letnih črnovojnikov. Iz Linca poročajo listi: Deželni glavar Hauser bil je dne 6. t. m. od vojnega ministra za pogovor nekaterih zadev povabljen v avdienco. Vojni minister je zlasti izrazil upanje, da se bode zamoglo vpoklic 43- do 50 letnih črnovojnikov od 15. oktobra še do novembra preložiti in da se ne bode zgodil vpoklic nakrat, marveč v oddelkih (najprej 43- do 46 letni).

Cene žita se ne bodo zvišale. Osrednja vlada razglša, da se najvišje cene za žito, ki so bile določene z ministersko odredbo z dne 12. julija t. l., ne bodo zvišale, ampak ostanejo v veljavi do nove žetve v letu 1916. Kmetje se naj torej od gotovih nespametnih govoric ne pustijo zapeljati!

Tovorni promet v Rumunijo. Razglša se: Tovorni promet z Rumunijo gre preko obmejnih postaj Gyimes-Palanka in Verestoronyi-Cainenii. Za Bolgarijo namenjene pošiljatve niso dopustne.

Imenovanje. Za političnega načelnika okrožnega poveljstva v Michowu na Poljskem je imenovan dosedanj c. kr. okrajni glavar v Velikovu na Koroškem Lasowsky.

Invalidi se vračajo. Dne 10. septembra je došlo iz Rusije 59 avstrijskih invalidnih vjetnikov, katere so zamenjali za ruske invalide, ki so bili v Avstriji vjeti. Od naših domačih regimentov, vrnilo so se sledeči invalidi: infanterist Franc Šramel od 17. regimenta, 7. kompanija; infanterist Anton Majdič od 17. regimenta; infanterist Jožef Vobner od 87. regimenta, 4. kompanija; infanterist Jožef Maier od 47. reg., 4. kompanija; infanterist Stefan Klamnik od 47. reg., 4. kompanija; infanterist Jožef Svatinca od 87. reg., 5. kompanija; infanterist Jožef Tratela od 87. reg., 2. kompanija; infanterist Ivan Cerjak od 87. reg., 9. kompanija.

Pivo se ne podraži. Kakor znano, so avstrijske pivovarne za časa vojne dvakrat zvišale cene pivu in sicer vsega skupaj za 6 kron pri 1 hektolitr. Pivovarniške zveze so dne 1. septembra sklenile na poziv vlade in dale obvezno izjavo, da sedaj veljavnih cen ne bodo zvišale, dokler višji proizvodni troški tega ne bodo neobhodno zahtevali.

Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. Svarimo torej čitatelje pred nakupom srečk te loterije. Kdor take srečke dobi brez naročila, naj jih uniči ali pa finančni oblasti odda.

Izvažanje jajc. Mariborska „Straža“ agitira na prav prozorni način za izvažanje jajc iz spodnještajerskih, zlasti iz ptujskega okraja. Pravi, da oblast ne more ovirati prometa jajec itd. „Straži“ bodi povedano, da je treba najprej domače prebivalstvo preskrbeti s potrebnimi jajci, potem šele se naj misli na izvoz. Prav čudno je, da se postavi „Straža“ zdaj v službo špekulantov in brezvestnih prekupčevalcev.

Za lovce. Opozarjamo lovce, da morajo žandarji zdaj posebno strogo nadzirati, ali imajo lovci pravilne lovske legitimacije in orožne liste ali ne. Priporočamo torej lovcom, da imajo svoje dokumente v redu, ker bi se jim drugače lahko sitnosti pripetile.

Lepo vreme. Vremenski opazovalci proročujejo, da bode letos v drugi polovici septembra do skozni celi mesec oktober prav lepo vreme. Obenem pa proročujejo tudi, da bode letošnja zima posebno zgodaj nastopila.

Vestnost ali ... „Marburger Zeitung“ piše: Zgolj iz patrijotičnega čustva se je, kakor povsod na Avstrijskem, tudi v zeleni Štajerski na deželi kakor v mestih povsod kovino nabiralo. Tudi prebivalci v Sv. Duhu pri Poljčanah niso hoteli zaostati. Na čelo jim je stopil dobro znani, splošno spoštovani graščak, ki je pustil istotako v svojih starih graščinskih prostorih po kovinskih predmetih gledati. Med mnogim drugim našel se je tudi neki drugi stari pozabljeni veliki bakreni kotel za žgati iz prejšnjih let; graščak je imel veselje, da bode s tem velikim in vrednim darilom ostalim prebivalcem dal impulz za nabiranje kovine. In res je zbrala mala občina celi vagon bakra in drugih predmetov iz stare kovine, ki se jih je na kolodvoru v Sv. Duhu ponosno naložilo. Slučajno je bil neki organ c. kr. finančne oblasti navzoč, ki pa se je menda edino za kotel oziroma njegovega lastnika zanimal. Seveda ni bilo težko ime darovalca tega velikega bakrenega darila izvedeti in prav kmalu se je tudi izvedelo, da dotične stare bakrene črepinje niso bile uradno naznanjene ter v evidenci peljane. Darovalec je podelil oblasti gotovo svoto, da ni bil še nadalje zasledovan. Pa še ne dovolj! Med kovinskimi darili prebivalstva nahajala se je tudi neka bakrena havba

kotla za žgati, katere darovalca in prejšnjega lastnika pa se ni moglo najti. Vsled tega se je stopilo do učitelja šole, da naj on s povpraševanjem pri šolski mladini zločinca, pravzaprav patrijotičnega darovalca bakrene havbe dožene; seveda je učitelj to odklonil. K sreči pa celo tako vestni ljudje ne morejo slabo vplivati na veliko požrtvovalnost prebivalstva.

Cesar Jožef II. nepozabljeni vladar naše monarhije, dejal je koncem leta 1786 enkrat takole: „Ako se boste Avstrija in Prusija enkrat odkrito zvezali in medsebojno sporazumno delovali, se nimati ničesar več bati, ne od kake posamezne sile, ne od zvez takih sil: razsodnika boste, ne samov Nemčiji, marveč tudi v Evropi. Vse velesile ju bodo iskale; ne bode jim treba iskati druge sile. Splošni mir bode le od teh dveh držav odvisen!“ — Tako je prerokoval nepozabni cesar Jožef II., in kakor vse kaže se bode to prerokovanje tudi uresničilo.

Vojnih vjetnikov se ne bode več za delo oddajalo. Uradno se poroča: Oddaja vojnih vjetnikov za dela vseh vrst se je do preklica vstavila. Kadar se jih bode zopet oddajalo, se bode to naznanilo. Zahteve na oddajo vojnih vjetnikov za dela vložiti je torej šele tedaj, kadar se bode čas zopetnega pričetka te oddaje naznanil. Ob tej priliki se izrecno naglašja, da se na oddajo profesoristov tudi za pozneje na noben način ne sme računati.

Pozor na telefonske naprave! Mnóžijo se slučajji, da se moti interurbane telefonske naprave, ki so z ozirom na vojaške interese zdaj posebno važne. Zgodi se to — razven posameznih motenj, ki se zgodijo nalašč — v večini slučajev vsled nepaznosti prebivalstva (tako n. pr. vsled metanja železnih žic na žive naprave itd.). Z ozirom na potrebo popolne sigurnosti pred motenjem takih važnih naprav izhaja na vse oblasti strogi ukaz, da na vsak primerni način prebivalstvo opozarja na dalekosežne posledice take nepaznosti.

Konkurz je napovedan čez premoženje umrlega Jožefa Roiko, posestnika v Pobrežu pri Mariboru. Upravo ima odvetnik dr. Mravlag v Mariboru.

V pokoj je stopila poštarica J. Kaufmann v Hočah.

Pod državno varstvo postavila so se na Koroškem sledeča italijanska posestva: veleposestvo Paternion, obrati italijanskih tvrdk iz kraljevine Fratelli Feltrinelli, Agostino Scarpa, Giuseppe & Giulio Fiorazzo, vsi v Beljaku.

Vstavljeni češki listi. Socijalno-demokratski češki listi „Stredočeške blasy“, „Polalski Obzor“, „Obzor češkeho Vyhodu“ so bili od oblasti vstavljeni.

Umrli je v Ljubljani na prizadetih ranah infanterist Ignac Podkrajšek iz Luč pri Konjicah N. p. v m.!

Odlikovan štajerski učitelj. Od štajerskih učiteljev bil je v zadnjem času odlikovan g. Franc Stindl, strokovni učitelj v Celju in c. in kr. oberlajtnant v inf. reg. št. 7 (Signum laudis). — Imenovani pa so bili m. dr.: g. Anton Triller, učitelj v Radgoni (inf. reg. št. 47) za oberlajtnanta; Adolf Ferner, učitelj v Mariboru (inf. reg. št. 3) za lajtnanta.

Na koleri umrl je neki vojak v Stern-talu pri Ptuj. Tudi v drugih spodnještajerskih krajih se pojavljajo posamezni slučajji te grozne bolezni. Torej pozor!

Velika nesreča je umrljivost otrok poleti, kadar se sveže mleko hitro pokvari in kadar ubogi mali dojenčki ne morejo imeti zanesljive hrane. Vsaka previdna mati bode tedaj začasno napravila poskus, dati svojemu malemu ljubčku staroznano Nestlejevo moko za otroke, ki jo mali izborni prebavijo in ki je tudi prav poceni. Poskusna doza zastoj po: Nestle-družbi za moko za otroke, Dunaj I, Biberstraße 49a.

Iz Koroške. Most čez Krko (Gurk) pri Rainu od državni cesti v Unterdrauburg se je s 13. t. m. za okroglo tri tedne zaprl. — Padel je v bojih proti Rusom gospod Hago Umann, vodja tovarne lesnih izdelkov v Görtschachu.

Sadite vojna drevesa. Prav mnogo izmed nas jih še ne more popolnoma pregledati časa, ki ga preživimo in obsega tega, kar se godi na zemlji, razrti vsled boja. Mnogo jih živi v zve-

stem delu za hišo in dom, skrbeč za svoje ljube doma in na bojišču. Kadar pa enkrat nas ne bo več in bodo naši otroci in vnuki pripovedovali o tem, kaj sta doživela oče in ded v bojih v Galiciji, v grozoviti zimski bitki v Karpatih ali ob Soči, tedaj morajo pa stati žive priče velikega časa na vsakem dvorišču in v vsaki občini, ki bode še poznim rodovom sporočale pozdrave našega železnega časa. Zatorej začnimo in sadimo v jeseni ob slovesni uri spominska drevesa: hraste, lipe, jablane in hrške, orehova drevesa in prave kostanje! Pa negujmo jih, da kmalu zrastejo v vrlo drevesa kot spomin na veliki čas svetovne vojne. Sedaj pa moramo ta drevesa oskrbeti, da jih imamo koncem oktobra gotovo pri roki in jih moremo saditi. Oton Brüdgers, strokovni učitelj in vodja poizvedovalnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.

Brežice ob Savi. (Vojnooskrbovalna slavnost). Piše se nam: Dne 22. avgusta t. l. se je vršila o priliki rojstnega dneva našega cesarja v prostorih grof Attemsovega grada velika, obče pristopna vojnooskrbovalna slavnost, katere čisti donesek je namenjen v enakih delih vojnooskrbovalnemu zavodu, zaostalim padlim brežiškega političnega okraja in ranjenim tukajšnje rezervne bolnišnice Karansek. Že iz slavnostnega odbora, kojega vodstvo sta imela v rokah izkušena gospoda dr. Viktor Neuwirth, uradni vodja c. kr. okrajnega glavarstva in dr. Julij Kemény, c. in kr. polkovni zdravnik ter poveljnik tukajšnje rezervne bolnišnice, je bilo razvideti, da se je nameravalo zasnovati slavnost na najširši podlagi in pritegniti k sodelovanju vse sloje civilnega prebivalstva in vojaštva. Ta namera se je toliko v polni meri izpolnila, ker je bila slavnost vkljub slabemu vremenu jako dobro obiskana in je presegal tudi znatni uspeh vsa pričakovanja. Dolžnost je torej, tem potom iskreno se zahvaliti vsem damam in gospodom, ki so pripomogli k dobrem uspehu slavnosti; pozabiti pa tudi ne smemo mnogobrojnih daril, ki imajo velik delež pri lepem uspehu. Posebna zahvala pa gre c. in kr. vojaški upravi, ki je omogočila sodelovanje vojaške godbe. Pri sklepčnem računu od dne 1. septembra je znašal čisti dobiček okroglo 1500 K, za Brežice gotovo lepa svota.

Odlikovan je bil g. Hans Baumann, usnjar in hišni posestnik v Konjicah, z veliko srebrno hrabrostno medaljo. — Enoletni prostovolec medicinc Konrad Eigler, sin nadučitelja v Lipi na Koroškem bil je za njegovo hrabrost od korporala za praporščaka povišan. Njegov brat Eigler ima že srebrno hrabrostno medaljo I. in II. razreda tu pričakuje zdaj podelitev zlate medalje. — Za 40 letno zvesto službovanje je dobil ravnatelj na ljudski šoli v Slov. Gradcu g. Franc Vrečko častno medaljo. — Regimentni zdravnik dr. Ernst Dafek od celjske garnizijske bolnice bil je odlikovan z vitežkim križcem Franz Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca.

Na polju časti padel je mariborski trgovski pomočnik Franc Karl Klementschtich v boju proti Rusom. — Na italijanskem bojišču padel je rezervni oficir Julius Derovschek iz Maribora. Pokojnik je bil že z malo in veliko srebrno hrabrostno kolajno odlikovan. — Padel je Josef Kordank, sin posestnika v Običaku pri Celovcu. Bil je ob Dnjestrju pokopan. Od njegovega starejšega brata že eno leto ni nobenega poročila. — V Ljubljani umrl je na prizadetih ranah infanterist Michael Fritz iz Fraubheima pri Mariboru. — Na severnem bojišču padel je dne 30. avgusta oberlajtnant Franc Trobej, doma iz Slov. Gradca. — Padel je na južnem bojišču Stefan Krepfel iz Račjega pri Mariboru. — V celjski bolnišnici je umrl na ranah, ki jih je pridobil na italijanskem bojišču, sin ptujskega notarja lajtnant Ernst Bratkovič. Odlikovan je bil že s srebrno in bronasto medaljo. Pokopali so ga za časno v Celju.

Vlom. Neznani zlikovci vlomili so v hišo posestnika Franca Roiko v Ciglenicah in so oropali rznih predmetov v vrednosti 260 kron.

Konj utonil. Od trenskega tabora pri Leibnitzu ušel je konj. Nekaj časa je plaval po Muri. V Čersaku so pa še živega videli. Potem pa je utonil in voda ga je mrtvega vrgla na neki otoček blizu Murecka.

Izpred sodišča.

Smrtna obsodba.

Zagreb, 13. septembra. Zagrebško divizijsko sodišče je obsodilo domobranskega infanterista Franja Široko-Mlinarja na smrt na vešalih. Obsojeni je kot rekonvalescent pobegnil iz bolnišnice in se podal v domačo vas, kjer je oropal neko služkinjo in izvršil več tatvin.

Zaradi navijanja cen.

Ptuj, 13. septembra. Pred tukajšno okrajno sodnjo (sodnik dr. Pollan) vršila se je obravnava zoper voditelja firme Oskar Moses na Bregu pri Ptuj, Frančiško Moses, ki je zaradi navijanja cen že predkaznovana. Tožena je bila, da je navijala cene pri prodaji krompirja in zelja, katerega je hotela potem seveda pošiljati. Za krompir, ki bi ga lahko dobila po 11 kron, je ponudila 50 vinarjev več. Zelje pa je celo kupila po 26 vinarjev za eno glavo. Razprava je zopet podala dokaz, da so prekupčevalci glavni krivci obstoječe druginje. Iz konkurence žene drug drugemu cene navzgor, ubogi konzument pa mora potem na ta brezvestni način zvišane cene plačevati. Obtožena Frančiška Moses bila je na 500 kron denarne globe obsojena.

Smrtna obsodba v Trientu.

Trient, 15. septembra. List "Tiroler Stimmen" poroča: Dne 6. t. m. bil je v "Tiefen Graben" za kastelom neki vojak, ki je izvršil težki vojaški zločin, prekosočno ustreljen. Od izbruha vojne v poletju 1914 je to prva smrtna obsodba, ki se je v Trientu izvršila.



Poduk o važnejših nadomestilih krme v vojnem l. 1915.

Ako bi nastopilo v posameznih krajih pomanjkanje krme, se lahko porablja eno ali drugo sledeče omenjenih "vojnih krmil" bodisi kot nadomestna krma, bodisi kot pridatke krme.

Kot «vojna krmila» pridejo v poštev:

- sadovi bukve (bukovice, žir), sadovi divjega kostanja (kostanj) in hrasti (želod);
- nabiranje sadov in žetje listja je seveda potreba. Za nabiranje sadov in žetje listja je seveda potreba privoljenja gozdnih posestnikov, ki si ga je poprej pridobiti.

Povprečna kemična sestavina teh nadomestnih krmilnih snovi in nekaterih podobnih udomaćenih krmil, ki se naj tukaj primerjajo:

	Voda	Surv	Protein	Mast	Dusik	Protein	Protein	Protein	Protein
Sadovi:									
Bukvice	13	13	27	25	18	4	105		
Divji kostanji	8	8	6	70	6	2	98		
Zelod	15	7	5	64	6	3	88		
Rženi otrobi	13	15	4	58	7	5	96		
Listje:									
Jelša	15	16	5	49	12	3	91		
Lipa	12	16	3	45	13	11	83		
Topol	15	11	5	43	20	6	75		
Brest	12	16	3	49	9	11	87		
Lešnik	12	14	3	54	10	7	88		
Jesen	12	10	2	59	9	8	83		
Dobro seno s travnika	15	12	3	40	23	7	70		
Srednje dobro seno s travnika	14	9	3	43	25	6	67		

Z ozirom na različnost prebavljivosti se lahko reče, da imajo bukvice, divji kostanji in želod približno isto vrednost kakor travniško (pokošeno) seno.

Glede dobave, ravnanja in uporabe posameznih vojnih krmil se priporoča paziti na sledeče točke.

Bukovice.

Nabiranje: Najvažnejša izmed vseh načinov uporabe je paša svinj v gozdovih. Kjer to ni mogoče, je nabirati bukvice kolikor mogoče pri suhem vremenu.

Shranjevanje: Dobro na zraku posušeno blago se mora večkrat obračati; umetno sušenje varuje najzanesljiveje pred pokvaro.

Priljubljenost: Bukovice se naj olupijo pred krmljenjem na tečaju za lupljenje ali vsaj zdrobijo in pred pokrmjenjem skuhamo. Voda, na kateri je vrelo, je odliči.

Krmljenje: Svinjam se pokrmi kuhanih bukovic eno kilo za glavo na dan. Ovce in koze jih večinoma ne živajo. Goveda, ki se pitajo, in molzne krave lahko dobijo, kadar so se navadile, včasih vedno večje množine. Konj se s bukovicami ne sme krmiti. Perutnina in domači zajci jemljejo to krmo voljno.

Pripomba: Plesnjiva semena se morajo pred krmljenjem skuhati.

Divji kostanji.

Pobiranje: Otepsti je treba samo zrel sad (ne pa nezrelega, kar se čestokrat zgodi!).

Shranjevanje: Dobro na zraku posušene kostanje je, ne v predebelih plasteh razgrajene, večkrat obračati. Se boljše je sušenje v peči ali na sušilnicah.

Pripravljanje: Zdrobljeno; za mlado in molzno živino je treba kostanje, ki se ji polagajo, odvzeti grenkobo. Grenkoba se odvzame na ta način, da se debelo zdrobljeni kostanji 2- do 3 dni namakajo in da se voda ponovno spremeni ali s pukuhanjem. Voda se mora odliči.

Krmljenje: Svinjam 1 kilogram za glavo na dan; ovcam in kozam se pokrmi, potem ko se jim je odvzela grenkoba: pol kilograma debelo zdrobljenih. Pitovnim govedom: do 10 kilogramov stolčenih ali debelo zdrobljenih. Molzni živini: do 5 kilogramov po odvzeti grenkobi. Konjem: do 3 kilograma. Perutnini: debelo zdrobljeni in po odvzetju grenkobe.

Pripomba: Plesnjivi kostanji se morajo pred pokrmjenjem skuhati, vodo je odliči.

Želodi.

Nabiranje: Paša svinj se najbolj izplača; sicer se pa pobirajo ob suhih dneh.

Shranjevanje: Na zraku ali vspešneje v peči ali v kaki drugi za to pripravi napravi; močno posušena semena se morajo na suhem in zračnem prostoru razgrniti.

Priprava: Posušene želode je olupiti. Najbolje se pred pokrmjenjem debelo zdrobijo in dva do tri dni in v večkrat menjani vodi namočijo ali enkrat prekuhajo; v obeh slučajih je vodo odliči. (Namen postopanja je odvzeti grenkobe in odstranitev delov, ki povzročajo zapiranje.)

Pokrmljenje: Za svinje pol do ene kile za glavo na dan. Ovce in koze: Pol kilograma. Goveja živina: 1 kilogram. Konji: 1 kilogram. Gosi, race, kokoši in domači zajci ljubijo posušene želode.

Pripomba: Plesnjivi, pokvarjeni želod se mora skubati, ako se ga hoče pokrmiti: vodo je odliči.

Krmilno listje.

Nabiranje: Nabira se na ta način, da se odrežejo mladike ter morda slabše veje, ako mogoče, proti večeru. Listje se suši najgostje s tem, da se postavi, vezano v šope na kraj, ki je varen pred dežjem. Shranjuje se na zračnih in suhih prostorih.

Krmljenje: Listje dreves žrejo mnogo živali prav rade, najraje koze in ovce. Pri molzni živini je treba paziti, kadar se krmi listje, ker isto vpliva na dobroto mleka.

Pripomba: Bukovo in hrastno listje pri živini ni priljubljeno. Skorja akacije velja pri konjih kot škodljiva za zdravje. Tudi listje omele se lahko krmi brez vsakih pomislekov.

Pridelujte zgodnjo čebulo! V svezem spominu vsake gospodinjice so izredno visoke cene, ki jih je morala plačevati v mesecih maju in juniju za v kuhinjo neobhodno potrebno čebulo. Nezasišeno zviševanje čebulovih cen ima deloma večino svoj vzrok v tem, da je bil v zadnjem poletju mesec juli izredno deževen toda malo tople, tako da čebula ni mogla prav dozoreti in je iste po zimi zelo mnogo segnilo.

Poleg tega se je tudi vsled vojne mnogo manj čebule dovažalo iz Egipta in Italije, kakor v drugih letih.

Da v prihodnjem letu ne nastane stiska zaradi čebule in da bomo tudi v tem oziru samostojnejši in neodvisnejši od inozemstva, bi se naj pečal z nasajevanjem čebule vsak vrtni posestnik, kar se v vrtnih in zemljiščih, ki imajo toplejšo lego in nepretežko zemljo, lahko izvrši brez težav.

Za ta namen je najbolj pripravna srebreno zlata pomladanska čebula. Vsaka prodajalca semen lahko oddaja ali najhitreje preskrbuje to seme.

Posejati se mora kakor hitro mogoče, najkasneje do konca avgusta na solčni setveni gredi na prostem. Proti sredi oktobra se sadi na mestu samem. Na 120 cm široko gredo se nasadi 6 vrst v presledku 10-15 cm.

Važno je, da poženejo rastline korenine še pred nastopom hudega mraza, sicer se posuši čez zimo pred mnogo samosevki. Čebula ostanje zunaj brez odeje, one pod snegom ne zaginijo, proti hudim zimam brez snega se lahko zavaruje s setev z jelkimi in smrekovimi vejami. V spomladi se zemlja zrahlja in pognoji s čisto gnojnico. Iz ugodnih leg se že dobi proti koncu maja prve uporabne čebule, ki so zaradi svoje nežnosti in svežosti več vredne kakor stare čebule preteklega leta.

Koncem junija se lahko zgodnje čebule z gred spravijo in se lahko gredo nasadijo z drugačno zelenjavo.

General Kusmanek, ki je bil po zavzetju Nemčije od Rusov poslan najprej v Kijev, nato pa v Moskvo, nahaja se zdaj v nekem mestu ob Kaspiškem morju.

Z dežja pod kap. Iz vojnega tiskovnega stana poročajo: Poročila iz Srbije pripovedujejo, da je mnogo avstrijskih iredentovcev, ki so začetkom vojne pobegnili v Italijo in ki imajo sedaj, že zopet Italiji pokazalo hrbte. Preselili so se v Srbico, ker so jih v Italiji silili, naj stopijo v armado. Ti junaki so torej prišli z dežja pod kap.

Zaplemba premoženja. V soboto je uradni priobčitelj razglasil, da je deželni kot kazenski sodišča v Gradcu, da je v zmislu § 2. z. k. št. 156, zaplenjeno premoženje ljubljanskih trgovcev Franca Petriča in Alojzija Rasbergerja, ki sta osumljena vohunstva po § 321. voj. kaz. zakona. S tem sta Franc Petrič in Alojzij Rasberger izgubila za čas zaplembe pravico, razpolagati s svojim premoženjem med živimi. Zaplemba je zaokazana, da se zagotovi morebitna odškodnina državi.

Gradnja ceste Pilštanj-Grobelno. Mariborski listi poročajo: Dolgo časa se je odlašalo z gradnjo krajnje ceste, ki bi vezala trga Kozje in Pilštanj preko Prevorja z Grobelnim. Sedaj se je začelo delati zato prepotrebno cesto. Inženirji so zadnje tedne pridno na delu. Za težka dela pri gradnji ceste se bodo uporabili ruski vojni vjetniki. Gradbeno vodstvo se bo nastanilo v Lesičnem pri Pilštanju.

Italija! Sedanji laški ministrski predsednik Salandra je o neki priliki naglašal italijansko kulturo 5000 let, obenem pa ironiziral nemško kulturo, ki šele 2000 let obstoji. Bukareški list "Zina" pripominja: V Siciliji se nahaja mesto Taormina — raj Italije. Glavna ulica tega mesta ne kaže ravno največje čistosti, a stranske ulice so naravnost zabarikadirane z nesnago. In to je Italija! V Evropi se nahaja dežela, v kateri ljudstvo žuga zdravnikom, da jih pobije, ko jih iz hočejo rešiti epidemije, kjer se zdravstvene središče morajo izvajati z oboroženo silo, kjer raznoverje naravnost despotična vlada. Ta dežela je Italija! Je neka dežela v Evropi, ki je leta 1911 štela okoli 36 milijonov prebivalcev in je bilo od teh 29 milijonov v starosti nad 6 let. Od teh jih je znalo le 18 milijonov čitati in pisati a ostali — 37 procentov — so bili popolni analfabeti. V Siciliji sloni kultura na 88% analfabetov. Je dežela, v kateri obstoje poleg narodne vlade tudi tajne družbe, ki se imenujejo "Mafia", "Camora", "Teppa" itd. Te družbe stoje v zvezi z vsemi občinskimi upravami ter onemogočajo vse vladne reforme. Če so oblasti začele preganjati kakoga teh "malviventov", potem pošilja krajni sodnik stvar v bližnje mesto, kjer naj razpravljajo o njej. — Je dežela, kjer vlada odkrita korupcija na taki stopinji, da je bil začasni škandal "Banco Romano" naslov "commendatore" v označenju sramote; dežela, v kateri se sklicuje vse parlament radi enega nepodpisanega pisma, v kateri zapirajo ministre radi navadne goljufije, pa se ti potem vračajo v parlament; v kateri kak pesnik špekulira s svojimi literarnimi uspehi, kakor se dela to v trgovini, ki ga narod sovraži radi njegove moralne pokvarjenosti, ki mora bežati čez mejo, a se potem vrača kot Titej, ne slep in garjev, marveč pokonci, ponosno, kot oseba, ki je prožeta najplemenitejših čustev! To je Italija!

Solstvo na Poljskem. Nemško vrhovno po veljavnosti je izdalo naredbo, da spada vse solstvo v onem poljskem ozemlju, ki je zasedeno od nemških čet, pod upravo nemške civilne oblasti. V nemških in judovskih šolah je naučni jezik nemški, v poljskih pa poljski. Ruščina je v šolah prepovedana.

V Kranju na Gorenjskem veljajo sledeče najvišje cene: jajca 10 v, mleko 20 v, puter 3 K 40 v, maslo 3 K 80 v, čebula 64 v, krompir 8 v. Oj ti srečni Kranj!

Za ranjene in bolnike. Vojška oblast nam znanja, da je odslej nemogoče, ugoditi prošnjam, da bi se ranjeni ali bolani vojaki predstavili iz kake daljine v domačo bolnišnico, ker ni mogoče za enega poedinega moža pripraviti vse potrebno za vožnjo po dolgi železniški progi.

Na ranjene in bolnike. Vojška oblast nam znanja, da je odslej nemogoče, ugoditi prošnjam, da bi se ranjeni ali bolani vojaki predstavili iz kake daljine v domačo bolnišnico, ker ni mogoče za enega poedinega moža pripraviti vse potrebno za vožnjo po dolgi železniški progi.

Na ranjene in bolnike. Vojška oblast nam znanja, da je odslej nemogoče, ugoditi prošnjam, da bi se ranjeni ali bolani vojaki predstavili iz kake daljine v domačo bolnišnico, ker ni mogoče za enega poedinega moža pripraviti vse potrebno za vožnjo po dolgi železniški progi.